ποία μαστίζει μιὰ μερίδα τοῦ 'Αθηναϊκοῦ τύπου. Τὴν ψευτιὰ διὰ τῆς ψευτιᾶς. Μόνον ἔτσι ὑπάρχει κάποια ἐλπὶς νὰ ξυπνήσουν λίγο οἱ μακάριοι 'Αθηναῖοι οἱ ὁποῖοι καταβροχθίζουν ἡδονικώτατα τὶς ψευτιὲς σὰν νὰ εἶνε μακαρόνια ναπολιτάνικα.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΡΑΔΟΙ ΚΛΠ. ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Νουμᾶ»

Νὰ μὲ συγχωρῆτε, ἀλλὰ καλὰ θὰ κάνουν τὰ «Παναθήναια» νὰ σταματήσουν τὴν περὶ γλώσσης ἔρευναν κλπ. ἀφοῦ ἐπενεδήσαν εἰς τὸ ζήτημα οἱ διάφοροι κ. κ. Ράδο. καὶ αἱ διάφοροι λόγιαι δεσποινίδες, οἱ καὶ αἱ ὁποῖαι ὁμιλοῦν μὲ τόσο τουπὶ ὥστε θαρρεῖς ὅτι σύρουν ὁτίσω τους ἀπὸ δυὸ ντουζίνες τουλάχιστον τόμους διαφόρων ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν συγγραμμάτων.

Ἀπὸ τὴν ἔρευναν αὐτὴν τίποτε ἄλλο δὲν ἐβγῆκε ἕως τώρα καὶ τίποτε ἄλλο δὲν θὰ βγῆ ἕως στὸ τέλος, παρὰ φράσεις ὡς αἱ ἑξῆς: «Γράφω εἰς τὴν δημοτικὴν ὅταν μοῦ χρειάζεται περισσότερον χρῶμα καὶ ἔκφρασις, εἰς δὲ τὴν καθαρεύουσαν ὅταν μοῦ χρειάζεται περισσοτέρα τάξις καὶ κυριολεξία» καὶ «ὅταν γράφω ἱστορίαν ναυτικὴν ἢ ἄλλο τι ναυτικὸν ἀναλαμβάνω ὀλίγην πάλιν μορφὴν τγολαστικήν»— ἢ γλωσσολογικὰ χαριτολογήματα ὡς τοῦ κ Ζαχαρία.

Ἐννομίζη ἡ Διεύθυνσις τῶν «Παναθηναίων» ὅτι μετὰ τὸν κ.Ράδου,—ὁ ὁποῖος ἄλλοτε. πρὸ ἐτῶν, ἔλυσε τὸ γλωσσικὸν ζήτημα... διὰ Παριτίων (βλέπε Κ Ράδου: «Ὁ ἐν Γαλλίᾳ ἀγὼν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης»!—πρέπει νὰ ὁμιλήσουν καὶ ἄλλοι, ἂς ζητήσῃ καὶ τὴν γνώμην τοῦ κ. Μελαχρινοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τέλους ἔχει γράψει ἑκατὸ δράματα κ' ἔχει ἀνακαλύψει χιλίας μηχανὰς καὶ δεκαπλασίας νέας λέξεις.

Δεξασθε κτλ. ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΑΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Φίλτατε Νουμᾶ,

Μὲ κάποια προσοχὴ τὸ διάβασα ἕνα ἀρθράκι τῆς «Ἑστίας» μὲ τὸν τίτλο «Καλλιτεχνικά».

Δὲν εἶμαι καλλιτέχνης, οὔτε καὶ καλλιτέχνης ρητορικῶν λόγων, ἀλλὰ κάπως ἐνδιαφέρουμαι γιὰ τὰ «καλλιτεχνικὰ» καὶ γιὰ τὴν καλλιτεχνική μας κίνησι, δὲν χωνεύω, βλέπεις τὴν ἀκινησία. Σὰν πολίτης συνταγματικὸς ποῦ εἶμαι ἐνδιαφέρουμαι γιὰ κάθε τι, καὶ γιὰ τὴ σκόνη ἀκόμη τῆς 'Αθήνας. Ἐνδιαφέρουμαι ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ἀνακρίβεια μερικῶν ἄρθρων, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὰ δημοσιεύουνται ἀπὸ τὴν καλή μας «Ἑστία». Στὰ «Καλλιτεχνικὰ» λοιπὸν γίνεται λόγος γιὰ τὸ καλλιτεχνικὸ τμῆμα τῆς «διεθνοῦς Ἐκθέσεως τοῦ Ζαππείου» ὅπου θὰ ἐκτεθοῦν, καθὼς λέγει, «εἰκόνες διεθνοῦς ἐμπνεύσεως». Δὲν ἐξετάζω ἂν ὑπάρχουν καὶ «εἰκόνες διεθνοῦς ἐμπνεύσεως» οὔτε ἂν «ἡ ἐπιτροπὴ ἡ ἀποτελουμένη ὑπὸ τῶν κ. κ. Μποκατσιάμπη, Λεμπέση, Ἀνδρούτσου, Χατζῆ καὶ 'Αλεκτορίδου καταγίνεται τώρα εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν ἔργων». Ἔμαθα ὅμως πῶς σ' ὅλα τὰ καλλιτεχνικὰ τμήματα ὅλων τῶν ἐκθέσεων ὑπάρχει κάποια ἐπιτροπή, κριτικὴ ἐπιτροπή, γιὰ τὴν διαλογὴν τῶν ἔργων.

Σὲ μιὰ τέτοιαν ἐπιτροπὴ «αρεκλήθησαν» δηλ. προσεκλήθησαν οἱ κ. κ. Βρούτος καὶ Κωνσταντινίδης, νὰ λάβουν μέρος. Ὁ κ. Βρούτος «δὲν ἐδέχθη» στὴν ἀρχή, καὶ ἀργότερα «ἀπεσύρθη, παρ' ὀλίγον νἄλεγα παρεσύρθη.

Ἴσως γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα μπορεῖ νὰ μιλήσει ἀπὸ κάθε ἄλλον καλήτερα ὁ κ. Περικλῆς Γιαννόπουλος, ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους νέους λογίους μας, ποῦ χτυποῦν τὴν ψευτιὰ καὶ τὸν 'Εγωϊσμό.

Ὁ κ. 'Αλεκτορίδης «ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς» εἶναι ἕνας νέος ζωγράφος ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ μᾶς ἔφερε ἀπὸ ἐκεῖ «ἑξήκοντα περίπου εἰκόνας» ὄχι ὅμως «ἑξήκοντα ἰδικάς του».

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ζωγράφοι στὴν Πόλη (ὁ Zouaro, ἡ Φλωρᾶ, ὁ 'Αχμὲτ 'Αλῆ Πασσᾶς, ὑπασπιστὴς τοῦ Σουλτάνου καὶ ὄχι γαμπρός του, ὁ Βασματζίδης κ. ἄ.) καὶ ὁ κ. 'Αλεκτορίδης ἔφερε ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ἔργα, ἀλλὰ δικά του δύο μονάχα. Κι' αὐτὰ οὔτε «ἀναπαριστάνουν διαφόρους συνθέσεις καὶ τοπία ἐκ Κωνσταντινουπόλεως» οὔτε «ὑπάρχουν μεταξὺ αὐτῶν πλεῖσται προσωπογραφίαι ὀθωμανῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων».

Μπορεῖ νὰ 'πῇ κανεὶς πῶς αὐτὰ γράφηκαν γιὰ κοροϊδία, ἀλλά, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τί μᾶς φταῖνε οἱ καϋμένοι οἱ ζωγράφοι;

Μὲ ὑπόληψη δικός σας

ΑΛΕΞ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— 'Αναγνώστην 'Επτανήσιον εἰς Πειραιᾶ. Διεκόψαμεν κατ' ἀνάγκην καὶ μὲ μεγάλην λύπην μας τὸν «'Αρραβῶνα τῆς θαλάσσης», διότι ἡ δημοσίευσίς του σ' ἐφημερίδα ἡ ὁποία βγαίνει δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα καὶ διαθέτει τόσο λίγο χῶρο γιὰ ἐπιφυλλίδα, θὰ ἐκρατοῦσε ἕνα χρόνο τολιγότερον. Μὴ στενοχωρεῖσθε ὅμως. Ὁ κ. Ἄγγελος Τανάγρας, ὅπως μᾶς εἶπε προχθὲς ἀκόμη, τὸν ἐτελείωσε πλέον τὸν «ἀρραβῶνα του» θὰ τὸν ἐκδώσῃ δὲ προσεχῶς εἰς βιβλίον, ὥστε θὰ ἠμπορέσετε νὰ τὸν ἀπολαύσετε, μιὰ καὶ καλή, ὁλόκληρον. — κ. Εὐρυτάνα. Τὸ «τραγουδάκι» σας εἶνε πολὺ ἐπαναστατικὸ στὴν στιχουργίαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸ δημοσιεύομεν. Μᾶς ἐφόβησε ἰδίως ὁ στίχος:

«Θαρρεῖς τὴ φύση κ' εἶνε λιπόθυμος ὁλόγυμνη γυρμένη στῆς νύχτας τὴν ἀγκάλη τὴ μαυροφορεμένη».

Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ φτειάνετε τοὺς στίχους σας ὀλιγότερον κουτσούς; — Μικρονουμᾶ. Τὸ εἴδαμε καὶ 'μεῖς. Ὁ κ. Φαίδων στὸ τελευταῖον φύλλον τῆς «Διαπλάσεως» ἀνεδημοσίευσε σχεδὸν κατὰ λέξιν τὸ περὶ Βουλγάρων ἄρθρον τοῦ «Νουμᾶ» Αὐτὸ μᾶς ἐνθουσίασε, ἀντὶ νὰ μᾶς δυσαρεστήσῃ. Ἂν πάλι τὸ ἐσερβίρισε στοὺς μικροὺς ἀναγνώστας του γιὰ δικό του, τί φταίει ὁ ἄνθρωπος; Μήπως ἐψηφίσθη ἀκόμη ὁ νόμος περὶ πνευματικῆς ἰδιοκτησίας; 'Εδῶ ἀνείγουν μαγαζιὰ μέρα μεσημέρι, καὶ θέλετε νὰ σεβασθοῦν ἕνα ἄρθρο ἐφημερίδος; — κ. Λιναιαν Τὸ ἐγνωρίζαμε κι' αὐτό. Ὁ γλύπτης κ. Θ. Θωμόπουλος ἐργάζεται τώρα εἰς τὴν προτομήν, μίαν θαυμασίαν προτομὴν εἰς φυσικὸν μέγεθος, τοῦ Δημάρχου κ. Μερκούρη τὴν ὁποίαν τοῦ παράγγειλε ἕνας ἀπὸ τοὺς φανατικωτέρους φίλους του. Ἄλλος δὲ φίλος τοῦ κ. Δημάρχου, ὁ ταμίας τοῦ Β. Θεάτρου κ. Τεμπέλης, θὰ παραγγείλῃ τεγυδρομικὰ δελτάρια μὲ τὴν 'Αθηνᾶ, κρατοῦσαν στὸ χέρι ἀντὶ τῆς Νίκης, τοῦ κ Μερκούρη τὴν προτομήν, καὶ θὰ τὴν μοιράσῃ στοὺς φίλους του. Βλέπετε, πῶς στὴν ἐκλογὴν αὐτὴν θὰ λάβῃ ἐπίσημο μέσος καὶ ἡ καλλιτεχνία.— κ. Βαθ. Ἄθ. Εὐχαριστοῦμεν. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικὰ προσεχῶς.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Περιεχόμενα τοῦ 62ου τεύχους τῶν «Παναθηναίων»: Σ. Λοβέρδου: Οἱ γάμοι ἐν 'Ελλάδι. 'Ελεγεῖο τοῦ Γκαῖτε (μετάφρασις Ι. Ν. Γρυπάρη. 'Η γλῶσσα μας ἀπαντήσεις εἰς τὴν ἔρευναν τῶν «Παναθηναίων»). 'Αρμενικὰ δημοτικὰ τραγούδια. Ε. Σιέγκεβιτς: Ἔσο εὐλογημένη (Ἰνδικὴ παράδοσις). Α. Παπαδιαμάντη: 'Η Φόνισσα (συνέχεια). Χάρη 'Ημερινοῦ: 'Από τὰς ἑορτὰς τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Διάκου. Ν. 'Επισκοπούλου: 'Η Πομπηΐα, Παύλου Δέλτα: 'Επιστολαὶ ἐκ Βελιγραδίου. Γράμματα, Τέχνη, 'Επιστήμη.

— Τὸ δεύτερον τεῦχος τοῦ νέου Περιοδικοῦ «Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα» περιέχει: τοῦ 'Ανδρέιεφ «Τὸ γέλιο»— τοῦ Μαξὶμ Γόρκυ, τὴν «Βάρεγκα 'Ολέσσοβα (συνέχεια)—τοῦ Μπγέρνσον «τὸνΠατέρα» καὶ τοῦ Mark Twain τὸν «Τζώνη Γκρήαρ».

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν 'Εφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος 'Ομονοίας, 'Εθνικῆς Τραπέζης, Βουλῆς καὶ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (4)

Η. G' WELLS

Η ΘΛΙΒΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΟΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ

'Εγὼ δὲν εἶπα τίποτε. Ἔννοιωθα τί ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ. 'Επροσπάθησα νὰ εἶμαι ὁ παλαιὸς Ἔλβερτ Κράδδοκ Κῶμμινς μὲ τὸ ὑποστάζον βάδισμα καὶ τὴν τραυλίζουσαν εἰλικρίνειαν, ἐκεῖνος ποῦ ἀγαποῦσε αὐτή, ἀλλὰ ἔννοιωθα, ἐξῶ ἐπροσπαθοῦσα νὰ κάμω αὐτό, πῶς ἤμουν κάτι καινούργιο, κάτι μὲ κλυδωνιζομένας συγκινήσεις καὶ μυστηριώδη προσήλωσιν - ἀνόμοιος πρὸς οἱονδήποτε ὄν ζῆσαν ἐπὶ γῆς, ἐκτὸς ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

— Ἔλβερτ, εἶπεν ἐκείνη, δὲν εἶσαι σὺ ὁ ἑαυτός σου!

— Ἄ! — Καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἔπιασα σφιχτὰ τὸ διάφραγμά μου καὶ ἀπέστρεψα τὴν κεφαλὴν (ὅπως συνειθίζουν ἐκεῖνοι).

— Νά το! — εἶπεν ἐκείνη.

— Τί θέλεις νὰ πῇς; — εἶπα ἐγώ, ψιθυρίζων ὑποκώφως μὲ «ἀραιὰ γράμματα» εἰς τὴν φωνήν μου—ξέρετε πῶς τὰ κάμνουν ἐκεῖνοι—στρέφων πρὸς αὐτήν, μὲ τὴν ἀμηχανίαν ἐπὶ τοῦ προσώπου, μὲ τὸ δεξιὸ χέρι κάτω καὶ τὸ ἀριστερὸ εἰς τὸ μέτωπον. 'Εγνώριζα ἐντελῶς καλὰ τί ἤθελε νὰ πῇ. 'Εγνώριζα ἐντελῶς καλὰ τὴν θεατρικὴν ἀφυσικότητα τῆς συμπεριφορᾶς μου. 'Αλλὰ τοῦ κάκου ἐπάλαια καὶ ἠγωνιζόμην.

— Τί θέλεις νὰ πῇς;—εἶπα καὶ μὲ ἕνα βραχνὸν ψιθυρισμόν:—Δὲν σὲ ἐννοῶ!

'Εκείνη μ' ἐκύτταξε, πραγματικῶς σὰν νὰ μ' ἐσυχαίνετο.

— Γιατί ἐπιμένεις νὰ ποζάρῃς ἔτσι;—εἶπε. Δὲν μ' ἀρέσει. Μὴν τὸ ξανακάνῃς.

— Νὰ μὴν τὸ ξανακάνω!—εἶπα σύρων τὴν φωνήν, ἐπαναλαμβάνων δὶς τὴν φράσιν. 'Εκύτταξα ἐπάνω καὶ κάτω εἰς τὴν στοάν, μὲ βραχέα καὶ ἀπότομα βλέμματα. — Εἴμεθα μόνοι, εἶπα γρήγορα. «Ἄ κ ο υ σ ε!» 'Επρότεινα τὸν λιχανὸν τῆς δεξιᾶς πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἠτένισα ἀσκαρδαμυκτεί.—«Εἶμαι ὑπὸ το κράτος φρικτῆς κατάρας!»

Εἶδα τὸ χέρι της νὰ σφίγγεται ἐπάνω στὸ ὀμπρελλίνό της.

— Εἶσαι ὑπὸ τὸ κράτος κάποιας κακῆς ἐπιρροῆς! εἶπεν ἡ Δέλια. Πρέπει νὰ τὴν ἀποτινάξῃς ἀπὸ πάνω σου. Δὲν εἶδα ποτὲ ἄνθρωπο ν' ἀλλάξῃ ὅπως σὺ ἄλλαξες.

— Δέλια! εἶπα, μεταπίπτων εἰς τὸν παθητικὸν τόνον. — Εὐσπλαγχνίσου με! Ὤ! Δέλια! Εὐσπλαγ...χνί... σου με!

'Εκείνη μὲ προσέβλεψε κριτικοειδῶς.

— Γιατί ἐπιμένεις νὰ κανῇς τὸν τρελλὸ ἔτσι δά, δὲν εἰξεύρω, εἶπε. 'Οπωσδήποτε, δὲν ἠμπορῶ βέβαια νὰ περιπατῶ μ' ἕναν ἄνθρωπον ποῦ φέρεται ὅπως ἐσύ. Μᾶς ἔκαμες καὶ τοὺς δυό μας περίγελον τοῦ κόσμου τὴν Τετάρτη. Εἰλικρινῶς, σὲ συγχαίνομαι, ὅπως εἶσαι τώρα. Ἦλθα ἐδῶ νὰ σοῦ τὸ πῶ — γιατὶ ἐδῶ εἶνε τὸ μόνο μέρος ποῦ μποροῦμε νὰ ἤμεθα βέβαιοι πῶς θὰ ἤμεθα μόνοι μας...

— Δέλια! εἶπα μὲ ἔντασιν φωνῆς, μὲ ἄσπρους τοὺς ἁρμοὺς τῶν συνεσφιγμένων γρόθων μου. — Δὲν θέλεις νὰ εἰπῇς...

— Αὐτὸ θέλω νὰ εἰπῶ, εἶπεν ἡ Δέλια.— Τῆς γυναικὸς ἡ μοῖρα εἶνε ἀρκετὰ θλιβερὴ καὶ ὑπὸ τὰς καλλιτέρας περιστάσεις. 'Αλλὰ μὲ σᾶς..

Ἔπληξα μὲ τὸ χέρι τὸ μέτωπόν μου.

— Λοιπόν, χαίρετε, — εἶπεν ἡ Δέλια χωρὶς συγκίνησιν.

— Ὤ! Δέλια! εἶπα ἐγώ.—Ὄχι α ὐ τ ό...

— Χαίρετε, κύριε Κῶμμινς, εἶπεν ἐκείνη.

Μὲ μίαν βιαίαν προσπάθειαν συνεκράτησα τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἔψαυσα τὸ χέρι της. 'Εκείνη ἐκύτταξε τὸ ἀγωνιῶδες πρόσωπόν μου καὶ ὠπισθοχώρησε.

(Τὴν Κυριακὴ τὸ τέλος)